

СЭКП ТК-нин
Пленумунга уткушту

ПОЛИТИКТИГ

Өөредилгенин дээшти дээш

Амгы үенин байдалдарында партия пропагандаларында сорулгаларынын дугайында СЭКП ТК-нин докладтын база идеология ажылынын талазы-биле чөвүлел хуралдарынын түнөөлөрүн удурулга бодурубушкан. Каа-Хем районунун партия организациалары идеологиятук ажылы, оон кол кезээ партия чырыдышыкынын удурутуун экилиткен.

Эрткен чылга дөмөйлээрге, партия чырыдышыкынын четкелеринде политбөлүмнөри, школаларынын үнү алаан өскөн, амгы үеде район партия чырыдышыкынын аямын кеңейтеринде 583 киши өөрөттөр. Бу өөрдилге чымылда өткөргөчү чүчү чүчү дие, улетпир чырыдышыкынын, сан-хөөнүн экономикалык өөрөтүнүн коммунисттеринин партия кеңигуну эвес активисттеринин сонуургалынын улгатканын удурутуу турар.

Каа-Хем районунун тодаргай экономикалык өөрөтүмнөри районун бүтү колхозтарда болгаш кезде ажал-агыт техникасынын район салбырынын чананда организастаан. Социалисттик улетпир бугурутууларын, сан-хөөнү, салдынын экономикалык өөрөтүн талазы-биле бөлүмнөри Сарыг-Септин улетпир бугурутууларын, райфода, райвода организастаан болгаш үстүндө бөлүмнөрдө кичээлдер чогуур айтыкан хүнеринде, организастык бедик дешпелде артып турар.

Бөлүмнөригиз болгаш школаларынын ажылынын бедик дешпелдег болуру—теорияны практиктен ажал-агыт холбоштырып, ону дынакчык бугурутуун угаан-бодалында чедир тайыбырлап шыдар пропаганда калдарынын шылы алдырында, оларны кижизидип өөрдиргенден хамаарып. Пропаганда болса партия чырыдышыкында кол кижиз, массаларын өөрдилгенин болгаш кижизидилгенин, марксисч-ленинч теориянын негиздеринин болуп турарын барымаалааш, партия комитетинин бюрөү пропаганда калдарынын чет-челеринде, бедикчелеринде чогуур кичээлдерин угулдарган. Партия чырыдышыкынын системаында 58 пропагандалар, консултанттардын удурутууларында 20 кижизидип болгаш дооспаан дээш өртөтүн, 4—8 чыл чедир састык. Партия комитети өөрдилге чымылын өөргөндөн тура пропагандаларын, консултанттарын 4 семинараларын, 3 дуржулга солтушкунуун организастаан.

Кичээлдерин бедик идеягиз корутуп, дынакчыларын бедик сонуургалдынын чедип ап турар пропагандаларынын бедик дешпелдег болурун удурутуу турар.

дистерге район түвүндө ортумак школда пропагандист Кудинова, Ленин аттыг, «Совет Тыва», «Тилелге», «Октябрь 14 чылы» колхозтарда кезде ажал-агыттын тодаргай экономикалык өөрөтүн бөлүмнөригиз пропагандаларынын Благин, Глазырин, Атапов, Дарымажа, харылаа контрарында агар политика бөлүмүнүн пропагандаларынын Бондаренко, райулетпир комбинатында улетпир тодаргай экономикалык өөрөтүн бөлүмнөригиз пропагандаларынын эш Перестроин болгаш оон-даа өскөлөр хамаарып. Ында партия организациалары коммунисттеринин нити хуралдарында, партбюроларга партия өөрдилгелеринин чоруп турарынын дугайын чугаалажып турар.

Каа-Хем районунун партия организациалары өөрдилгенин хүн бүрү кичээлде тургузуп, өөрдилгенин улам-на массалык болдуруп турар болдуру, мында ажал-агыттын бедик көргүзүү чедип алдынын турар. Маана холбоштыр «Тилелге» колхозта партия организациалары чижекке ап болду. Партия организациалары оон секретары эш Глазырин сөөлү чыдарда партия өөрдилгенин коммунисттеринин болгаш кеңигуну эвес активисттеринин калбаа-биле хаара түдүп, өөрдилгенин идеягиз дешпелден амыдырал-биле холбоштырып келгенин түнөөлөндө, колхозчуларын бугурутууге киржигези өжжөн. Ук колхоз 1962 чылда кезде ажал-агыт продуктуларын бедикчелеринин, оон эстүренин, мал эстүренин, оон продуктугиз чорутуу бедикчелеринин пландарын чедип кичээлдег күсөткен. Артедий ажал-агыттын ортумак көргүзүү районун көргүзүүдөн бедик болуп, амгы үеде колхоз чүгө райвода эвес, а харын республикада бестин мурнакчы колхозтарын бирөөн апарган. Колхозтун ажал-агыттык бирги кварталда күрүнөгө ээт, сүт, дагаа чургаан салдарын пландарын аракта ажыр күсөткен, чакын тарылгага бедикчелер ажал-агыт эвес чоруп турар.

Райулетпир комбинатында улетпир экономикалык өөрөтүн бөлүмнөригиз пропагандаларынын улам-на массалык болдуруп турар болдурун удурутуу турар. Районунун партия организациаларынын сорулгазы болса, партия чырыдышыкынын системаында өөрдилгелер бедикчелеринин дай чылайткан. СЭКП ТК-нин май Партия комитети өөрдилгенин дээшти дээш партия комитетинин нити хуралдарында, партбюроларга партия өөрдилгелеринин чоруп турарынын дугайын чугаалажып турар.

Районунун партия организациаларынын сорулгазы болса, партия чырыдышыкынын системаында өөрдилгелер бедикчелеринин дай чылайткан. СЭКП ТК-нин май Партия комитети өөрдилгенин дээшти дээш партия комитетинин нити хуралдарында, партбюроларга партия өөрдилгелеринин чоруп турарынын дугайын чугаалажып турар.

Херээженнерин ажыл-херектери

СЭКП-нин XXII съездинин төөгүдү шитпирлерин амыдырага чедип кичээлдег болгаш дөш демисешпешкан, бистин районун ажылы чонуп, оон барык чартык кезин болуру херээжен ажал-агытты, улус ажал-агыттын төгүлдегине чамдык эки түнөөлөрүн чедип ап келген болгаш чедип ап-даа турарлар. 1962 чылда күрүнөгө ээт саламын планын онаалгазы 100,2 хуу, сүтү—116 хуу, тараанын—100 хуу күсөткенин болгаш бо чымыл баштайгы кварталында көргүзүлгө база эки.

Социалисттик бугурутуун сайырадырынын херээжене районун ажылы херээженнеринин ролу чыл келген түдүм-на өзүп турар апарган. Районда күш-ажыл кылып шыдар 7800 ажыр херээженнеринин иштинде 4868 кижизидип ажал-агыт бугурутууге киржип турар, оларын 168-ин сайычлар, 402-ин калдарчылар, 14-тү хаан ажалчылар, 1300 хүре херээженер Ак-Довурак тудуунун ажалчылары. Районун ажал-агыттыгине орук айтыкчызы болу берилген кайгамчыктыгиз күш-ажылчы херээженнерин дугайын хейнү чугаалап болуру.

Социалисттик күш-ажылдын Маадыры, «Тээли» совхозтун Кызыл-Дар салбырынын суралгыт хойжуу, хей урууларын иези Кандан Уруле, «Барлык» совхозтун алдарыгиз саанчызы, Тыва АССР-нин Дээш Советинин депутаттары Хажыт, «Мурнакчы», «Малчын» колхозтарын оң эки салыкчылары Бак-Бек, Долгар дээш шыкар бугурутуунун мурнакчылары, бистин чорутарларымыс бар. Ол ишкан бистин районун культура фронтунда ажалдап турар херээженнеринин аразында ажылы чонуп коммунисттик кижизидилгенин, улустун медияна хандырылыгына аксеткилдигинде бараан болуп турар эштер база өвөөт эвес. Оларнын иштинде РСФСР-ниг школаларынын алдарыгиз башкылары К. Хорбинин, О. Пурсатты (ам парткомунун

директору), Тыва АССР-нин Дээш Советинин депутаты, Тээли 11 чыл школанын башкыны Т. Иргиттин, район Советинин депутаты, Шүй 8 чыл школанын башкыны С. Кенчигин, Тээли 8 чыл школанын башкыны С. Дойтанын; район Советинин депутаты, Кызыл-Мажалык эмгекчелеринин эчмен эш Мустафинаны, Тээли эмгекчелеринин эчмен эш М. Чайванын, А. Чеснакованы онзаллап демдеглээри чугула.

Социалисттик бугурутуун, күрүнө херектерин өргөткөн башкаларына бистин ажылы херээженнеринин киржигези база аажок ишпейжөөн. Район Советинин депутаттарына 27, колхоз Советтеринин депутаттарына 112 херээженер эрткен согулдага бадылатчылар болгаш улусту ай-бызы болуру хүлээлгенин олар аксеткилдигинде күсөткөн турарлар.

Коммунисттеринин тургузуп болгаш оң чаагай үеде чурттаар чаш салгакчылары өстүрүп кижизидилгенин херээженнеринин харысалгазы болгаш ролу улуг. Бистин келер үе чаш салгакчыларын культурулуру-биле амырал, өг-бүлөгө шык кижизидилгенин берип турар иелер бисте өвөөт эвес, оларнын аразында «Маадыр иелер» бестин көвүдөп турар. Бистин херээженнеринин хей урууларын божааны болгаш кижизидилгенин дээш күрүнөгө чедип эгиттигине эвес ажаа дууламчыны ай бугурутууге ап, оон ужурунда партияга болгаш чазакка өөрүп четтиргенин илередип турарлар.

Коммунисттеринин тургузуп болуу улусту херээжене ажылы херээженнеринин күш-ажылчы салышынын коммунисттик партия биле Совет чакыл моон сонгаар-даа сеткил ханымышын-биле үнөөлөр. Районун ажылы херээженнеринин туртуп улам шыдагы чекетелиншигине боттаарынын кийер уду-хуузу күвөдигиз дөш чач-чач бедиткен социалисттик хүлээлгенин ай, оларны күсөткөн дөш ханымышын ажалдап турарлар. Бо чымыл чүс төртүр

гедирин чедип алган. Партия комитетинин болгаш партия өгө организациаларынын талазында партия чырыдышыкынын удурутуу турарында улуг четпестер болгаш частырылгар барын айтыр чугула. Чамдык пропагандисттер, колхозтарын, албан организациаларын удурутуучулары партия чырыдышыкынын удурутуун чедир үнөөлөс чоруктар бар.

«Бурунгаар» колхозта тодаргай экономикалык өөрөтүн бөлүмнөригиз чедип улетпир келген, сөөлү үеде мында кичээлдер шуут чорувастаан. Мында өске чыдаган чок чүгө пропагандисттер эштер С. Кумажыктын, К. Сныткинин ажалдаар күзөд чок болуп турарында кичээлдер устүп турар. Чамдык колхозтарын удурутуучулары экономикагиз бистин, мындагы кезде ажал-агыт экономикагиз пропагандаларын ама-даа чедир үнөөлөй турар. Оон чижээгиз, «Октябрь 30 чылы» колхозтун удурутуучулары Бологов, Салчак Темирель оларын көргүзгөргө-ле четпир. Партия комитетинин бюрөүгиз ук колхозта партия чырыдышыкынын ажалында улуг четпестерин барын айтып, бөлүмнөригиз ажалын үндөмнө-биле экижилерин оларга жазган, а оон бөр алаан үр өрткөн хиреинде-ле, ол эштер мынчага тодаргай хемчеглерин албаан болгаш партком бюрөүгиз доктаалын күсөтпейн келген. «Коммунисттер орук» колхозта партия өгө организациалары (секретары эш Самаров), «Ленин орук» колхозта парторганизациалары (секретары эш Спрыгин) бөлүмнөригиз, школаларын ажалында удурутууну кошкатыннар. Устүндө колхозтарда ажалдап турар чамдык пропагандисттер кичээлдерин чүгө өөрдилге номнарын ажаллап, амыдырал-биле багай холбоштырып турар таварылырга база бар.

Марксисч-ленинч теорияны боткочул-биле өөрөтүн турарлар-биле ажал-агыт улуг четпестерлиг. Илангыч бот-өөрдилгенин коллективтер хейвирлар—семиннарлар, лекциялар, теоретиктик конференциялар кончуг багай ажылатканын турар.

Районунун партия организациаларынын сорулгазы болса, партия чырыдышыкынын системаында өөрдилгелер бедикчелеринин дай чылайткан. СЭКП ТК-нин май Партия комитети өөрдилгенин дээшти дээш партия комитетинин нити хуралдарында, партбюроларга партия өөрдилгелеринин чоруп турарынын дугайын чугаалажып турар.

К. САЛЫБИ.
Каа-Хем парткомитетинин идеология киджизинин инструктору.

ЧАА КУКУРУЗА ҮРЕЗИНИ

Дуржулгазы улгаткан

Фермага эртени саалда доозулган. Саанчылар бызаа ажалчымыс Ооржак Бадываа убагыга бызааларын хүлээдип бергенер.

Ооржактын ажылы хүн үнерге-ле мында эгелээр. Ол, эртенден кезгере чедип бызааларына «чугаалажып», оларын чамдык каап чорутуу, ситен, сула-биле чегемдер, чаа төрөөнөргө немелде сүт эмикчээр, чылар черин кургалдар, черде чүчү кылбас дээр... Чамдык бызааларын өскө индектерге эмзирип өөрдир. Ол бир берге амырал-на хүлээп эмзире бербеси кыма-даа бидилгиз.

— Инекче бызаа аларын дыка берге чүе. Бо ажалда үш-дөрт хүн албан чарыгдаттынар болуру ийин—

деп, Ооржак чугаалады. Моңу черле кончуг сонуурган айтырдым.

— Кандыг ажалчыгиз эмзирип өөрдир турар силер, угбам?
— Бызааны чагыштырып эмзирер дөш инекти «көгүдүргө-ле» эки болуру ийин, чегемдер, өргөлдөп, сыйлап, дырлап, чагыштырып бызааны оон чанымдан ыратпайн, бодунун огаун бичилеп эмзирип, демгизин база-ла оон-биле кыды эмзирип каап турарга-ла, ам чагычтар боор чүе...

— Ол өйдө өскө бызаа инекче хөөнүгү болуру бе?
— Бызаа төртүтүнгөп, чаш-даа болса, база кончуг, чамдык ордан бызаалар өскө инекче эмзирер дөш эмзирге чедире бөргө эммес, дедир чүткүрү, бидыраалар дывес силер бе. Эскеэлери-ле ол чүе боор-оң.

Айтырылганы саат чокка харылап, хүлүмзүрөп каап олурда, бо-даа өзүлүг ак-сеткилдигиз, бодунун ажал-херөөн эки билер кижизидип дээрин сагышка кирер.

Ооржак Бадываа Сазыбановна «Шеклар» совхозтун Ден-Терезин салбырында сүт-бараан фермагына ам чели чыл ажалдап болгаш сөөлүг беш чылдарда чүгө бызаа ажаап ажалдап келген. Иччангап бызааларын доруктуун азыраарынын талазы-биле оон дуржулгазы улгаткан.

Фермада бо чымыл 200 ажыр инек төртүр. Сөөлүг хүнерге чедип 60 ажыр инектер төрөөн болгаш оларнын бызааларын бүрүн камгалап алдынтан, ам менди доруктуу турар. Ам чели инектерде 14 бызааны чагыштырып эмзирип турар.

Бадываа Сазыбановна 1961 чылда 100 инекче онааштыр 97 бызааларын, 1962 чылда 100-ке онааштыр 98 бызааларын камгалап алган болгаш чели чыл планынын бешки чымылында 100 инекче онааштыр 98 бызааларын доруктуу эстүренин хүлээген.

Совхозтун дирекциясы, партия комитети болгаш ажалчы комитети бызаа ажалчыларынын социалисттик чарыкынын квартал түнөөлүн үндүргөп, «өң эки бызаа ажалчыны» деп мынелди Ооржак Бадываага тывыскаан.
С. КОМБУЯ-ООЛ,
Барымы-Хемчик.

УКРАИН ССР. Кукурузаның гибридин үрезинерин калбровкалар талазы-биле Кировоград заводунун коллектив чеди чылдың бешки чымылын чазында бугурулу-ге онаалдазын эки күсөткен. Бо хүнерде үрезин чүдүрери-биле чүс-чүс автомашиналар колхозтардан болгаш совхозтардан бугурулу-ге кээп турар.
Часкы тарылаага завод көдөөзин ажал-ишчилеринге кукурузаның 2,960 тонна тергизин эки үрезинин белеткел берген.
ЧУРУКТА: колхозтун автомашинамын кукуруза үрезини күдүрүп турары.
Фото Г. Верушкинни.

МУРНАКЧЫЛАРДА

Чарышты калбарткан

СЭКП-нин XXII съездинин төөгүдү шитпирлерин амыдырага боттадынар, чуртка кезде ажал-агыт продуктуларын элеккилин тургузары дөш Улуг-Хем районун колхозтарын, совхозтарын малчыларын социалисттик чарышты калбарткан.

1963 чылдың бирги кварталынын түнөөлөндө мал ажалчылык продуктуларын бугурутуун болгаш күрүнөгө садарынын талазы-биле районда совхозтарын малчыларын эки түнөөдө чедип алган. Олар нитизин-биле кварталда ээт садарын 129,8 хуу, сүтү—110,9 хуу күсөткен. «Найрал», «УТКА-нын 25 чылы» совхозтар эң бедик көргүзүлгөргиз болган.

Эрткен чылдың бирги кварталынын түнөөлөндө «УТКА 25 чылы» совхоз сүт саалдынын талазы-биле социалисттик чарыштын мурнуку доорунда турган база, ам бо чымыл ээтти садар талазы-биле бирги черде турар. Оон түнөөлөндө кварталда күрүнөгө 400 центнер ээтти дужаар хүлээлгенин 635 центнер кылдыр күсөткөн азы өрткөн чыдагызында барык 1,7 катап хей ээтти сактан.

Ол-да совхозтун Иштин-Хемде сүт-бараан фермазы сүт саалдынын көвүдөп дөш чарышка районун өскө фермаларында бедик көргүзүп чедип алган. Фермада сүт саалдыны меланжастатканын, мында чүгө алды сааны ажалдап турар. Фермагын саанчыларында бир инекче онааштыр Шулуун Билинмаа 395 кг. Полина Доброва, Фаина Макарова оларын кайыны-даа 393 кг сүтү саап, чарыштын мурнакчылары болулаан.

Улуг-Хемин партия комитетинин бюрөү болгаш райкутсом бирги кварталда социалисттик чарыштын түнөөлүн чугаалажып көргөш, мал ажалчылык продуктуларын бугурутуун болгаш күрүнөгө садарын көвүдөткөн (күрүнөгө садар ээтти 104,6 хуу, сүтү 138,6 хуу күсөткөн) «Найрал» совхозка (директору М. Дор-

жудай, партком секретары Р. Хундай-оол, ажалчы комитетинин даргазы Х. Кунгаа) парткомун болгаш райкутсомун шилчир Кызыл түтүн хөвөөр арттырар деп шитпирлээ.

Сүт-бараан фермаларынын аразында шилчир чорутуу Кызыл түтүн бирги кварталда бир инекче онааштыр 332 кг сүтү саап алган Иштин-Хем фермагына (эргелекчизи А. Амбаржи) тывыскаан.

Оон-биле кады көдөөнүн ажал-ишчилеринин аразында мурнакчыларын демдеглээ. «Найрал» совхозтун хойжуу Түтүн Сертин төрөөн 353 жондан 353 хуурагын, «Күш-ажылдын хосту» колхозта хаан ажалчымыс Ирина Афанасьева, «УТКА 25 чылы» совхозта Елизавета Ильина олар кол төртүр хаан бугурутуудан 9 хаан оолдарын бүрүн камгалап алганнар.

«Күш-ажылдын хосту» колхозта кинохемик П. Белоузов, Шагаан-Арыгын улетпир комбинатынын директорин В. Андреев, Шагаан-Арыгын автоажыл-агыт черинин чөвөчүмүс С. Голубков, «Улуг-Хем» участогунун тулук бригадаларын бригадир А. Аракчаа олар хүн бүрүн ажал нормалын үргүлүп ажыр күсөдип келгенер.

Күрүнөгө ээт, сүт садарын талазы-биле социалисттик хүлээлгенин бирги кварталда чамдык ажал-агытлар күсөткөнгө партия комитетинин бюрөү болгаш райкутсом кончуг четпестер деп демдеглээ. «Чогураа» колхоз (даргазы эш Кошкар-оол, парторганизациалары Секретары Думбүт, ферма эргелекчизи эш Дунаев-оол) күрүнөгө 170 центнер ээтти садар тургаш, чүгө 48 центнер кылдыр, а сүтү садарын чүгө 63,6 хуу күсөткөн «А Улуг хурал» колхоз ээтти-даа, сүтү-даа, Жавоноу аттыгиз колхоз сүтү садарын аракта чедир күсөткөн. Оон түнөөлөндө район күрүнөгө 201 центнер сүтү чедир бербөөн.
Д. АРАКЧАА.

Кызыл туктар

Барымы-Хемчик парткомунун бюрөү болгаш ажалчы чонлар депутаттарынын район Советинин күч-сөккө комитети бирги кварталда мал ажалчылык продуктуларын күрүнөгө садар талазы-биле районун ажал-агытларын социалисттик чарыкынын түнөөлөрүн чугаалажып көргөн.

«Малчын» колхозтун малчыларын эки көргүзүлгөргиз чедип ап, күрүнөгө ээт садарын квартал планын 202 хуу күсөткөн. Ук ажал-агыт күрүнөгө ээт садар план чок-даа болса, бирги кварталда 43 тонна сүтү чуртка берген.

«Барлык» совхозтун Бижиктигиз-Хая фермагынын коллектив коммунисттик күш-ажыл коллективин деп дөш демисешти турар. Ол ферма партия комитетинин болгаш райкутсомунун фермалар аразында шилчир Кызыл түтүн Бижиктигиз-Хая фермагына хөвөөр арттырар, а ажал-агытлар аразында шилчир Кызыл түтүн—«Барлык» совхозта кылдыр алган. «Малчын» колхозка тыпысын шитпирлээ.

Оон кадарган инектеринин, молдурга, бызааларынын кажаларынын ишти үргүлүп кургаг чыдар.
Ам оон колданында 90 ажыр инек бар. Оларын 15-жи төрөөн, бызааларын менди. Моон сонгаар оон-даа бедик көргүзүлгөргиз болуру ол хүлээлгиз турар.
С. СААЯ.

Бирги черде—Булуң-терекчилер

«Найрал» совхозтун бот-тымынын уран чүчү көрүлдө болуп бааза бирги черин булуң-терекчилер алган. Ол бот-тымынын үнү эки чедипкини — көрүлдөгө кирген номерлерин хей уруулар чотагады алганмында.

«Иштин-Хем» колхозу «Биле» деп ирны олар делген болгаш сокумичи ирлап күсөткен. Ираахылдар В. Дарымажап, Н. Сары-Дөвөкөк черде эки ирлааннар. Б. Конгар-оолдун сыгытты ир-биле үдөп орган уузу-хоог күсөткенин, бодунун чогаат ир-ажыл дугайында кожамыктарын» ырлааны — ук колхоз репертуарында бир солун номер ол.
Ш. ДУВЕНДЕЙ.

Малчын болгаш ажалчы херээженнерин уран сийдегиз, бижылгыга, дааранылгага, хеп чуртууга, хаб бижыраарына мергежидип өөрдир төлөөдө, ол чүдүлгөдөн талазы-биле бөлүмнөригиз чер болганга организациаларын, хамаатыларын негелдиз барындаалааш, оон бо районун дөшкөсөндөн үндүрүшүрүн райкутсомун администрация комиссиясы шитпирлээ. Мындыг ий-чачыгиз херээженнерин талазында коммунист тургузучуларын моральдыг дүрүмүгө чарышасы үлөөлгелерге үзүр демжесиди бистин херээженер

С. ОЧУР,
Барымы-Хемчик парткомунун херээженер ортууга ажал чорудар киджизинин эргелекчизи.

Гөрпөңү баштаар чери болгаш оон
А. ЖУЛЕВА,
Курбанкының улуг экономика.

ГРИМАУНУ ӨЛҮРГӨНӨРГӨ КАРГЫШ!

Португалияны шиитпирлиг буруу шавар

КЫДАТ-ИНДОНЕЗИЙ ЧУГААЛАЖЫШКЫННАР ЭГЕЛЭЭН

Частың бүзүрөлдиг базымы

ПЕКИН. СЭТА-нын корреспонденти М. Яновлевич дамчыдып турары бола:

Улуту Кыдатта частың түдүк үзүл. Мурнуу мөжүлдөрү арте быжар ристин шөлөрү ногаарарып чыдар. Бо чымы ол бедия дүжүтүг болгаш кол аш-чөм культуразынын тарыкта шөлүн инда чымыс дүжүтүг берип турар кызыл-тас тарыкта азы кызырып тургаш, улуу-биле калыбарган.

Апрель айның баштайгы хүннеринде Гуандун мөжүдү 300 муң гектар чыгам черге ристи тараан. Хайнань ортулукта бо культураны тарыкта планын 80 ажыг хуу күтсеткен. Гуандунда техниктег культураарынын тарыктазын база доозутуу турар. Гуандунду тарачылары чыгар трестинин тарыкта планын 2 муң гектарга ажыг күтсеткен. Мөжүдү бо

культураны 72 муң гектар шөлге тараан ийкеп, азы өрткөн чыдылган 5 хуу хөй болуп турар.

Цзянси мөжүдү арте быжар ристи тарымы-биле 90 муң ажыг гектар чери белеткен.

Терең сугулаг Янцзы хемни куду баткан час сонгу чүкче улам бүзүрөлдиг кел чоруур. Частың чымыс хүннөрөктеринге садтар чекетелди, виноградтар үнүп эгелден. Чурттуң чамдык сонгу мөжүдүндө кызыл-тас тарыктазы калыбар фронт-биле чоруп турар. Цилинь сонгу-чөм мөжүдү чызын чажар кызыл-тас тарыктазы колдунда доозулган. Агаар бой-дустун таарымча чөк байдалдары тура-даа, анаа чаксы тарыктаны дыка чедикшигип чоруткан. Хайлундан мөжүдү бо культураны өрткөн чыдылган 200 муң гектар хөй шөлге тараан.

Москвага делегейниң III кинофестивалын эрттирер талазы-биле оргкомитетте

Делегейниң III кинофестивалын июльдуң 7-ден 21-ге чедир Москвага эрттирген турар.

Фестивалды билеткээри-биле болгаш эрттирери-биле организастыг комитетти хөй-ниги болгаш мурнуу организацияларының төлөөкчилеринден тургускан, ону СССР-ниң Министрлер Чөвүлениң кинематография талазы-биле комитетиниң даргазы А. В. Романов баштап турар.

Айыыл чок чорук Чөвүлели Сенегалдың удурланышыкынын чугаалажып турар

НЬЮ-ЙОРК. СЭТА-нын корреспонденти Н. Туркатонок дамчыдып турары бола:

Португалияның агрессия үлгедиглеринге удур Сенегалдың удурланышыкынын КНО-нуң Айыыл чок чорук Чөвүлелине чугаалажып өвөрү үргүлчүдөн. Португалияның Сенегалче халдаан черлерин айтып каан карталарын айыыл чок чорук Чөвүлелиниң залында делен аскан. Салдары агаар дээрбечилериниң халдаашкынын соонда Буньяк деп сугурдан чып алган өктөрүн болгаш ракеталар бузууларын инда база-ла делен көргүскөн.

Сенегалдың кызыгаарларын болгаш тускай догунунашкынын Португалияның хажыткан чоруу бола, чүге Сенегалды өвөс, харын-даа Португалияның араатаныг, колониялдыг политиказына удурланып турар өске-даа африкан күрүселерини шериат күжү-биле көргүдүп, сүртөдир дээн кампанияны кезээ-дир деп, Сенегалды камгалал министри Сиссе Диа бодунуң чугаазына онзапал демделген.

Бүгү-ле африкан чурттарын уластары ол политиканы буруу шпал турар, оларны каныг-даа шериг

куштери-биле көргүдүп шыдаас деп, оратор меделген.

Португалияны шиитпирлиг буруу шаварычче болгаш Португалияның талазын ол чергелиг үлгедиглериниң катаптарын болдурбас хемчеглерин алырычче Айыыл чок чорук Чөвүлели Сиссе Диа кыйгырган.

Португалияның талазында агрессия үлгедиглерини шиитпирлиг үе шаварычче болгаш агрессорну эңне кадыг-дошкуну-биле кезедиринче угландан херек кырында боттук бүгү-ле хемчеглерин кырында Совет Эгелелиниң белегиниң дугайын СССР-ниң төлөөкчизи Н. Т. Федоренко меделген.

НАТО талазы-биле эвеледчилеринге, бири ээлчеге АКШ-ка деткирлеп Португалия бола колония чурттарга болгаш улустарга камарышпас чорукту тымыр дугайында декларацияны боттандырып шалтыктап турар-дыр деп, ол улам-чылаан. Португалияны Африкада чорудуп турар политиказы тайбынын болгаш айыыл чок чоруктуң херээрге шагда-ла шыгымы кыжаныг боу берген.

ЧУРКУТА: Москвада Бүгү-российниң ыраажылар нитилелиниң эксперименталдыг мастерскаязында кылган тыва национал хыдыг хөгжүм херекселериниң үлгези-биле Кызылдын хөгжүм училищениниң сургуулаарының Май 1-иниң байырдалыга концерт көргүзүрү-биле белеткенге турары.

Фотоу В. Кулипановуң.

БАСКЕТБОЛ

Кызылда педагогика институтунуң спорт залында баскетбол маргыдазын недела үргүлчүдөн. Агаар институттун тоо оолдор, он уруулар командалары киришкен.

Түнөл ужуражылга киреңир өргөп чедип алырда, команда бүрүү ийи элчегин ойбар, а улай ийи уттурган команда он илай ойбар өргөп каагыттыр турган.

Сөөлү хүннерге чедир физика-математика факультетиниң I болгаш II курстарының оолдор командалары чыгыс-даа уттурт чөк келген. Түнөл ужуражылга бир-ге күрөчүлөр тилөөн.

Урууларындын шүүлөгөн үш команда артка. Түнөл ужуражылгында институттун өрткөн чылын чемпиону, педагогика факультетиниң II курсунуң командасы тилөөн, ол алын база ктап эдилээр өргөп алган.

Баскетбол талазы-биле тилөөн командаларга «Буревестник» эки тура нитилелиниң мактап бижиктерин тывыскап.

В. САТ.

Күрүнениң, нитиниң өнчүзүңгө дээп болбас

«КУДА ДУШКЕН»

Албан-ажыл кылым чораш, орук-суур калай ап, аал-батыг апар чорук чоктор ховар таварылга.

Шак индыг «аас-кежики» өрткөн чыдың сентябрьда Бабуу биле Хураган-оол Оттук-Дашка байырдал эрттиргенер.

Ол байырдалдың төөгүзү мындаг: Улуг-Хем районун эгт, сүт белеткээр конторазы Кызыл хойорайда «Сукпак» совхозе мал сүрүп чедирер ак-сеткилдиг кижилерин дилеп эгелден. Түнелинде Куулар Чангар-оол деп кижини тып алганар. Инструктор биле белеткери аразында дугурушкан, Куулар Чангар-оол-биле керөөни чарып алганар. Чангар-оол хөй малды чаксаан сүрүп шыдаас деп чүе бидингир. Инчанган ол бодунуң өөрү кылдыр Чоолу Иминжи биле Төлөш Ханды дээр ийи херээжен кижини шилип алган. Индыг эш-өөрү тып алганы Чангар-оолга да таарымчалыг болган.

Олар Кызылда сүрүп чедирери-биле 904 баш хөй, өшкүңү хүлээрп алганар. Бригадир кылдыр Куулар томултайтырган.

Аан-чорукка белеткенип, аят хөл, эвөр, чүен тытшынын алыр деп чылдака чадгын алгаш, Куулар ийи хонду чоруктан. Херээженер малын Шаган-Арыгга ийи хонукта кадарып, ажаап келгенер. Ол үеде күжүр Куулар дүн-хүн чок зап тургаш, козазында козандан 60 хер баш малды оорлаш, бодунуң козанынга көп кадыл алган. Чорук чотуп, «белетки» доозулган. Олар Кызылче улааш чорупкан.

Хайраканан эгелеш хөпн семистеп тургаш өдүрүп чип, күзгөлдиг кижилерге садип эгелзөөнөр. Ол-ла чоруп олува, ол конторанын малын сүргөн өске бригаданын кезгитүүнери Кыргыс Бабуу, Хураган-оол сугларга ужуражы берген.

Баш хонук иштинде орук дургаар олар коча чоруп олурганар. Оттук-

Хораннанган адыг

Каа-Хеминиң Ильянка суурунда егерш үш Чепкасов анынмуң үчүстөгүндө чоруп турар бөдүрлери утуккай сорулга-биле тайгага хоран салып каан. Январда бир-ле ктап ол ооануң көрөп чораш, элентиг чүе өргөн: он мурвун дургаар аажок уруг алдыг аш шөйлүп чоруктан болган.

Баштай аичи корга берген, мичамык, — мээч хоранымга таварышкан чыдаас бо— деп болаш, улам илай кылдашпаган. Борбак өткө суккаш салып каан хораны чок, Адымны ийи-биле чоруп олурары, бир-ле чөпкөк шиви дээүңге ол барып ушкан хөвээр сыйратып дөңүп калган чыткан. Оң кежин болаш көрө, аажок семис, ыччал-лаа ижөөндинде үнү келеш үр үеде тайгада таап, чименип келген дээриниң оол тазарып, кестигилей берген тавангайлары тодгарга херечилзөөн.

Эрткен чылын адыгларның чазыл-лап турганының ужуру-биле оларны дыка хөй ижөөндинде эрте үнени бидингир-дир. Чазылгаан, аштангы адыглар эң-не каржы, аймылдыг болур.

Чазылгаан адыглар улус ажма-агыйына уруг когаралды чедиргилзөөн. Чүе эвөс сан-мезо-биле алмыра, өрткөн чылын республиканын девискаринге адыглар 300 ажыг баш малды кырган.

Чаксы, чагы үедеге адыгларны бар черлеринче спортчу атчаларны организастап үндүрер чүге араалтканы чок кылып утуктаарына эвөс, харын атчаларны практиктик мергежили бидиринге, оларны культуруту дыштангалыкка, кадыкшылыга база чутула болуу бидингир. Бо талазы-биле республиканың атчаларының өки-тура нитилелиниң баштаар чери боттук хемчеглерини алыр ужурут.

М. ШУР-ООЛ.

Мырынай чажыт байдалга

БОНИ. (СЭТА). НАТО-нуң келир үеде ядролук күштериниң дугайында АКШ-тын болгаш ГФР-ниң шериг тускай эртемнигериниң чугаалажышкынарының бир ээлчөө Боннда доозулган. Барыны Германияны камгалал министрствозунун парлал үндүргөн дынадында айтып турары-биле алмыра, чаа чөвүлө Хурадаларың «техниктег болгаш тактиктег үндүрүнери» чугаалажышкынарга салдыган. ДНА агентледиян айтып турары-биле алмыра, «Поларис» деп ракеталары НАТО-нуң келир үеде ядролук күштериниң суг кыры-биле чоруур кораблдеринге, азы суг ишти-биле чоруур хемелеринге тургузар деп айтырыгы чугаалажышкынарында кырыжылчеле.

ри мырынай чажыт байдалга бир дугаарында чугаалажып көргөн. Ийди болза-даа Боннуң информас бөлүктөрүн билди-биле алмыра, бо айтырыгың талазы-биле шиитпирин ам-даа хүлөп албаан. Чугаалажышкынары «сн чорук үеде» үргүлчүдөр деп дынадыга айткан.

Чугаалажышкынарга барынгерман шеригниң дээди дужаалдыг шериг удурткучулары, он иштинде ГФР-ниң камгалал министри фон Хасель болгаш барынгерман шериг-даай күштериниң удурткучу штабының инспектору Денкер оларны киришкени ол чугаалажышкынарың ужуру-дузаны Боннда кайы хире үнелер турар дугайын херечилеп турар.

Күрүне департаментизиниң меделели

НЬЮ-ЙОРК. (СЭТА). Кубае чаа халдаашкын дугайында «саазаашкынары болгаш дугурулгалары хажыткан» деп, президент Кеннединиң буруулаткан меделели АКШ-та куба контрреволюшчуларын хартыгачы Мирро Кардона кылган дээрши ында бидингир алганар. «1961 чылдын апрель 20-де, тодгаргайларга, Кубае халдаашкын буруп дүшкөн ол хүн, Кубае чаа халдаашкыны баш удур көрүп турар дугурулгага президент боду ат салган» деп, ол меделелинде Кардона бодыктап турарын «Нью-Йорк таймс» солун дынаган.

«Ас бажыңга президент Кеннеди биле болгаш истияни министри Роберт Кеннеди-биле ужуражышкыңа Кубае чаа халдаашкына шериг талазы-биле чүе негетини турары дээршиңиң дугайың президент мырынай тодгаргай чугаалаан-на болгай»

деп, революстү чөвүлелиң (куба контрреволюшчуларын организашкынары) «Ред» хураалыңа Кардонаны номчачан ол меделелинде база-ла чугаалап турар деп, солун айткан.

ВАШИНГТОН. (СЭТА). Кубае чаа халдаашкын дугайында дугурулгага Каттышкан Штаттарын ат салганында хамарыштыр Мирро Кардонаның чугаазы шын эвөс деп буруу шаап турар меделеди күрүне департаментиниң парлал үндүргөн. «Ол меделели бола АКШ-тын чазанын политиказын каржыны-биле хажыткан чорук-тур» деп, күрүне департаментини айтып турар.

«Ас бажыңга президент Кеннеди биле болгаш истияни министри Роберт Кеннеди-биле ужуражышкыңа Кубае чаа халдаашкына шериг талазы-биле чүе негетини турары дээршиңиң дугайың президент мырынай тодгаргай чугаалаан-на болгай»

Кыдат-индонезий чугаалажышкынары

ДЖАКАРТА. (СЭТА). Индонезияның президентини Сукарно биле КФР-нуң даргазы Лю Шао-циниң аразына политикаг чугаалажышкынары Бали ортулукта эгелзөө. Дашкы херектер министрлер Су-бадирю болгаш Чань И олар чугаалажышкынарыда кырыжылчеле.

кынары Бали ортулукта эгелзөө. Дашкы херектер министрлер Су-бадирю болгаш Чань И олар чугаалажышкынарыда кырыжылчеле.

ДЕЛЕГЕЙНИҢ ЧОНУ КИЛЕЦНЕП ТУРАР

Өлүрүкчүлерге каргыш

Эң сөөлү минутта чедир-ле кижилерин чуреттеринде иделег чымы турган. Ийчала-даа фашистер ову тоован. Апрельдиң 20-де өргөн Мадридтин кара бажыңыга болашканын дагжаан болгаш Хулиан Гримау олуп калган.

Франкиени өлүрүкчүлериң ол кара сагыштың үлгедиги чүге испан улустуң хосталгасы болгаш аске-жизин дээш демисел талазы-биле Гримауун эштерин, чүге коммунистер эвөс, харын бүгү кижилерни килелендир. Эргенин болгаш чөптү чоруктуң принциптери, кижизин болу чоруктуң сеткили, үнелиг кижиле бүртүрү өлүрүкчүлериң каргап турар. Чүге дээр, Гримауун тынын алыр дээш пиччешкениң «миллон-миллон кижилер киришкен болгай. Герогий Дмитриевтуң бажыңга гитлерий өлүрүкчүлериң балдымы диргелди келген турган 1933 чылдан бээр удурланышкының бо хире улуу хемчөөлдиг хайнышкынын делегей көрбөс.

Гитлериниң салкачкыны болгаш Испанияда улашын алган оң бузар херөөнүн уламчылкычылары бо уздаа аажок далашканнар. Боттарынын бодун алган өлүрүшкүтүн чаадаа дүрүм эдирген бодуларың белин олар бодованнар. Оларны далаштырган чүе чүд дээр, олар фашист диктатурага удур чонун демиселиниң улам өзүп турарында кортканар. Чазактың дужаалы-биле далаштып, нугудеп кылган судашкын бола хойлуу деп чыган шуут ыг чотуу-биле талтап каарының чыжөө болган, ам: Испанияны фашистер чедик чер бодуруп алганы тодгаргайлар.

Испан улусту, оң маалдыры адымчын адымын коргудар сорулга-биле Гримауун өлүргөн дээринде чыгыны чок. Чонун аас-кежики

Өлүрүкчүлөр сүртөп турзуннар!

Ол коммунист болуп өлгөн болгаш күш-ажылы Испания, депшигелгип бүгү кижиле төрөлгөн он-биле кезээде чоргаарларын. Араатаныг чоруктуң үлгедиги кижилер каала-да митингилерге болгаш чыскалдарга киленип, хорадаашкынын сеткилин илергейлел турар. Франко-ка каргыш! Угаазылдык үнү тоован өлүрүкчүлерге каргыш! Кижизин болгаш чөптү болу чоруктуң сеткилин фашистер херекке албаатар. Чонун килелендир, көрө хөпнү чонундан өлүрүкчүлөр сүртөп турзуннар!

Н. ПОПОВА,
Совет херээженер комитетиниң даргазы.

Чча ол үлгедиги өлүр бүгү кижиле төрөлгөн үнүп көдүрүп турар. Оларның-биле кады Португалияның чонун, демократтары, коммунистери Испанияның маалдырыл чону-биле болгаш алдарыг Коммунист партиязы-биле болуңду эң-сеткил каттыштырылгасын меделеп турарлар. Бүгү чурттарның болгаш кижиниң сеткилин илердейп турар хүндүлүг

„Бужар болган калчаараан үүлгедиг“

БЕРЛИН. (СЭТА). Делегей херээженериниң демократтыг федерациязының секретариаты апрельдиң 20-де испан патриот Хулиан Гримауунуң калай Анхеле Гримауу дараазында телеграмманы чоруткан:

Силерге бодувустуң ханы кажым-далыкты илергейлел тур бис. Улуг испан патриоту, Силерниң ашаанар Хулиан Гримауун өлүргөн-биле кол-зайы Силерге болгаш Силерниң уругларыңарга бүзүредип тур бис.

Ол үлгедиг дээр, кижиниң эргезин үрзөп, делегейниң хөй-нигизиниң санал-оюндан дорамчылзаны ол-дур. Силер-биле эң-сеткил каттыштырып турарымысты, фашисттер дараалаа удур, демократия, депшиле болгаш тайбың дээш куш харамнамай чорудуп турар Силерниң маалдырыл, чүткүдүг болгаш эрес-дидим демиселдерге бүгү делегейниң херээженери кады болуу дээрли Силерге болгаш Силерниң уругларыңарга бүзүредип тур бис.

Джеймс ОЛДРИДЖ.

Сибирь язвазы

Сибирь язвазы—халдырылг аарыг. Он мыйыстыг бола мал, чымы, хойлар, мыда-хазя хазынар, ыттар болгаш моортайлар аарыт.

Сибирь язвазының микробтары оң организмиңизе шудууп кирген соонда мал аарып эгелзөөр. Ол микробтар малдың организминде үнген-ле споразит дээр өгө үлгедилер болуп алган, чыл-чымыл биле динг чымып шыдаарлар. Малдын организмиңизе споразит микробтар болуп боттандып, аарыгы өскүдөр. Кештин микроб кирген чер баштай ашын, оон ол суганчылгай бээр. Суганчылгай дегилеш, оон орнун малдың мага-бодунуң температуразы бедип келир. Микробтар ижин-шөйүндүлөргө кирген таварылгада малдың эгелиңиз температуразы колдунда илени ханыг өтпөк өдүп туруп бээр болгаш сидик хүрер-кымыл өтүпүп алгаш, 2—5 донгаш-ла өдүп каар.

Ол аарыгын кижиге сибирь язвазында араан маллар халдаар. Аарыгын кижиге халдар оруу хөй. Кижини оңу, аарыг малдары ажаап-чегерип тургаш, алгы кезин, дүгүн ажаап ал тургаш, эгели чип тургаш, халдаан ап болуу. Микробтар өкпөгө кирген таварылгада өкпөгө сибирь язвазы, а суг, аш-чөм дамчып ижин, шөйүндүлөргө кирген, ижин-шөйүндүгү сибирь язвазы эгелзөө, Сибирь язвазы колдунда-ла кешке турар.

Сибирь язвазында аарыпас үлгедиге, чүңү кылда чогуруу?

Мал ажал-агылгы болгаш малдын продуктуларында аш-чөм бугулар үлгедиге ажалдан турар кижилериниң ол аарыгта уузу тарымы эргөжөк чутула.

Малдын сибирь язвазын уузу-кап, оларны мал эмчизиниң шим-ли

ИТАЛИ АЖЫЛЧЫ ЧОННАРЫНЫҢ УДУРЛАНЫШКЫНЫ

РИМ. (СЭТА). Маалдырыг антифашист Хулиан Гримауун өлүрүп каары-биле холбаштыр Италияның хөй-нигизин Франконуң өлүрүкчүлери каргап турар. Маалдыры өлүрүп каар дугайы Римге билдире бээр билек-ле франкистерниң ол чаа үлгедиги килел-биле удураанышкынын илердир дээш, муң-муң ажалчы чон ында испан элчин чериниң чанынга ачыл бергенер.

ИТАЛИ АЖЫЛЧЫ ЧОННАРЫНЫҢ УДУРЛАНЫШКЫНЫ

РИМ. (СЭТА). Маалдырыг антифашист Хулиан Гримауун өлүрүп каары-биле холбаштыр Италияның хөй-нигизин Франконуң өлүрүкчүлери каргап турар. Маалдыры өлүрүп каар дугайы Римге билдире бээр билек-ле франкистерниң ол чаа үлгедиги килел-биле удураанышкынын илердир дээш, муң-муң ажалчы чон ында испан элчин чериниң чанынга ачыл бергенер.

Испан улустуң демиселин күштелдирер

ЛОНДОН. (СЭТА). Агы үеде Англияда туруп турар Манлиес Глестоз болза Хулиан Гримауу болаар деп шиктенни ол хөвээр күтсеткени дыңдап каан. ханы кажымчалык болгаш килелди илереткен. СЭТА-ның корреспонденти-биле беседизинде ол меделген:

Кижиле төрөлгөн хосмосче чүткүп үнүп турар үеде кижилерини оларның политиктег үзели дээш узуукап ту-

Испан улустуң демиселин күштелдирер

ЛОНДОН. (СЭТА). Агы үеде Англияда туруп турар Манлиес Глестоз болза Хулиан Гримауу болаар деп шиктенни ол хөвээр күтсеткени дыңдап каан. ханы кажымчалык болгаш килелди илереткен. СЭТА-ның корреспонденти-биле беседизинде ол меделген:

Кижиле төрөлгөн хосмосче чүткүп үнүп турар үеде кижилерини оларның политиктег үзели дээш узуукап ту-

ИТАЛИ АЖЫЛЧЫ ЧОННАРЫНЫҢ УДУРЛАНЫШКЫНЫ

РИМ. (СЭТА). Маалдырыг антифашист Хулиан Гримауун өлүрүп каары-биле холбаштыр Италияның хөй-нигизин Франконуң өлүрүкчүлери каргап турар. Маалдыры өлүрүп каар дугайы Римге билдире бээр билек-ле франкистерниң ол чаа үлгедиги килел-биле удураанышкынын илердир дээш, муң-муң ажалчы чон ында испан элчин чериниң чанынга ачыл бергенер.

ИТАЛИ АЖЫЛЧЫ ЧОННАРЫНЫҢ УДУРЛАНЫШКЫНЫ

РИМ. (СЭТА). Маалдырыг антифашист Хулиан Гримауун өлүрүп каары-биле холбаштыр Италияның хөй-нигизин Франконуң өлүрүкчүлери каргап турар. Маалдыры өлүрүп каар дугайы Римге билдире бээр билек-ле франкистерниң ол чаа үлгедиги килел-биле удураанышкынын илердир дээш, муң-муң ажалчы чон ында испан элчин чериниң чанынга ачыл бергенер.

ИТАЛИ АЖЫЛЧЫ ЧОННАРЫНЫҢ УДУРЛАНЫШКЫНЫ

РИМ. (СЭТА). Маалдырыг антифашист Хулиан Гримауун өлүрүп каары-биле холбаштыр Италияның хөй-нигизин Франконуң өлүрүкчүлери каргап турар. Маалдыры өлүрүп каар дугайы Римге билдире бээр билек-ле франкистерниң ол чаа үлгедиги килел-биле удураанышкынын илердир дээш, муң-муң ажалчы чон ында испан элчин чериниң чанынга ачыл бергенер.

ИТАЛИ АЖЫЛЧЫ ЧОННАРЫНЫҢ УДУРЛАНЫШКЫНЫ

РИМ. (СЭТА). Маалдырыг антифашист Хулиан Гримауун өлүрүп каары-биле холбаштыр Италияның хөй-нигизин Франконуң өлүрүкчүлери каргап турар. Маалдыры өлүрүп каар дугайы Римге билдире бээр билек-ле франкистерниң ол чаа үлгедиги килел-биле удураанышкынын илердир дээш, муң-муң ажалчы чон ында испан элчин чериниң чанынга ачыл бергенер.

ИТАЛИ АЖЫЛЧЫ ЧОННАРЫНЫҢ УДУРЛАНЫШКЫНЫ

РИМ. (СЭТА). Маалдырыг антифашист Хулиан Гримауун өлүрүп каары-биле холбаштыр Италияның хөй-нигизин Франконуң өлүрүкчүлери каргап турар. Маалдыры өлүрүп каар дугайы Римге билдире бээр билек-ле франкистерниң ол чаа үлгедиги килел-биле удураанышкынын илердир дээш, муң-муң ажалчы чон ында испан элчин чериниң чанынга ачыл бергенер.